

Aki az Úrnak nevét hívja segítségül

Joel próféta rettenetes időket ír le könyvének elején, így például 1,17-ben: „Elsenyvedtek a magvak barázdáik alatt, elpusztultak a gabonás házak, összedőltek a csűrök; mert kiaszott a gabona.” Olvashatjuk az ilyesmit régi, külsődleges történetként, amihez ma nincs sok közünk. De ha úgy olvassuk, mint az ember lelki-szellemi állapotának leírását, akkor a szöveg egyszerre fájdalmasan aktuálissá válik. A mélységes mélyre süllyedt társadalmi-politikai helyzet az ember tudati helyzetének kifejeződése. Lelki-szellemi forrásaink kiapadtak – nem teljesen, de majdnem. Már csak tartalékainkból élünk, de a „a csűrök összedőltek, mert kiaszott a gabona.”

Az Úr ezután megtérésre szólítja fel és megvigasztalja a népet (2,23): „Ti is, Sionnak fiai! örvendeztetek és vígadjatok az Úrban, a ti Istenetekben; mert megadja néktek az esőt igazság szerint, és korai és kései esőt hullat néktek az első hónapban.” Az ember a legmélyebb szükségben is megnyithatja önmagát lelki-szellemi forrásai felé, és akkor ismét hull az eső, az új ideák, mindenekelőtt új morális ideák esője. Joel ezután megjósolja a pünkösdi történetet (2, 28,29,32):

„És leszen azután, hogy kiöntöm lelkemet minden testre, és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok; véneitek álmokat álmodnak; ifjaitok pedig látomásokat látnak. Sőt még a szolgákra és szolgálóleányokra is kiöntöm azokban a napokban az én lelkemet... De mindaz, aki az Úrnak nevét hívja segítségül, megmenekül...”

Mindenki részesül a „lélekben”, a Szent Szellemben, férfi és nő, öreg és fiatal, úr és szolga egyaránt. Ez az új, a megújult Szent Szellem¹ megjövendölése. A kérdés, amit megpróbálok meditatívén elmélyíteni, az, hogy mit jelent az, hogy „aki az Úrnak nevét hívja segítségül, megmenekül.”? Az elmélyedés folyamatát csak nagyon röviden írom le, de remélem, hogy az eredménye mégis követhető.

Ha ilyen bibliai mondatokat olvasunk, elsőre általában banális képzetek merülnek fel. Az Úr neve az Ótestamentumban Jehova, tehát, aki Jehovát hívja, megmenekül. Tényleg ilyen egyszerű? Ismerem az Úr nevét? Ha őszinte vagyok: fogalmam sincs róla. Valakinek ismerni a nevét, azt jelenti, hogy hívni tudom, meg tudom szólítani. Meg tudom szólítani az Urat? Képes vagyok vele párbeszédet folytatni? Sokan imádkoznak úgy, hogy képzeletben beszélgetnek az Úrral. De lehet vele valóságosan is beszélgetni? Nem a fizikai valóságban, de nem is képzeletben. Hanem szellemi valóságban. Képesek vagyunk erre? Aligha. Akkor világos, hogy ez a mondat mélyen meditatív, és olyan tapasztalati területre utal, ami a modern ember számára nem adott, és csak nagyon nehezen elérhető.

Hogy van ez a saját nevemmel? Azt ismerem? Párbeszédbe tudok elegyedni saját magammal? Vagy ismerem embereket, akiknek ismerem a nevét, és akikkel párbeszédet tudok folytatni? Hétköznapi értelemben persze. De tényleg tudom, hogy ki vagyok? Ki teszi fel ezeket a kérdéseket? Van közvetlen tapasztalásom arról a lényről, aki a gondolataimon és a számon keresztül kérdez? Nincsen. A kérdéseket tapasztalom – de magát a kérdezőt nem. Még kevésbé tudom ezt a kérdező forrást a másik emberben tapasztalni. Az „Úr neve” és az én igazi nevem, igazi Énem között úgy tűnik mély kapcsolat van. Lehet ez egy és ugyanaz? Vagy lehet, hogy úgy van, hogy csak egy szellemi lényében felébredt Én képes az Úr nevét hívni? Nem azonosak

¹ G. Kühlewind: *Die Erneuerung des Heiligen Geistes*, Verlag Freies Geistesleben, 1992. Magyarul: *A Szent Szellem megújítása*, Kláris Kiadó, 2024.

ugyan, de csak közös szellemi folyamatban tapasztalhatók? Szólítani az Urat és hagyni, hogy megszólítson, egy és ugyanaz. Egyszerre derengeni kezd Rudolf Steiner következő rejtélyes mondatainak értelme:

„Az embernek bizony el kell vesztenie földi énjét ahhoz, hogy meglássa valódi, igazi Énjét. És aki nem fejleszti ki ezt a [fent említett] odaadást, az nem fog eljutni ehhez az igazi Énhez. Úgy mondhatnánk: az igazi Én nem akarja, hogy keressük, ha azt akarjuk, hogy megjelenjen; és ha keressük, elbújik. Mert csak a szeretetben lehet megtalálni. És a szeretet a saját lény odaadottsága az idegen lénynek. Ezért az igazi Ént úgy kell megtalálni, mint valami idegent.”²

Ennek értelmében az „Úr nevét” hívni a lehető legmagasabb és legmodernebb követelmény az ember felé. Ha megtanulom a szeretetteljes odaadottság mozdulatát a másik ember felé – később talán magasabb Én-lények felé is –, akkor fölébred bennem az igazi Én, az igaz tanú³. Csak ekkor válok képessé „hívni az Úr nevét”.

Akik képesek erre, azok valóban megmenekülnek. Mitől? Isten haragjától, vagy inkább egymástól, és a saját önzőségüinktől? Az ember – Ádám – egykor önzősége burkába rejtőzött Isten hatalmas lénye elől. Ebben a burokban kell annyira megerősödni, hogy el tudja viselni egy isteni lény jelenlétét – legyen az a „legkisebb Isten” (Török Sándor): az ember. „Aki egy embert szeret, szeret minden embert”⁴ – írta Georg Kühlewind. És minden Én-lényt – megtanult szeretni. És képessé válik arra, hogy Istent hívja. De már nem is kell hívnia – hiszen már megtalálta.

Amíg az ember önzősége burkában él, vitatkozik, veszekszik, háborúzik: ha kell, erőszakkal is megvédi határait. Ebben a tudatban nem tud másként élni. Akkor „menekülnek meg” az emberek, ha megtanulnak békében élni. „Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemre, ott vagyok bennük, középen.” (Máté 18, 20, Georg Kühleind fordításában). Kühlewind eltér Károli (és Luther) fordításától. Nem „egybegyűlnek az én nevemben”, hanem az „én nevemre”. És a középen nemcsak arra vonatkozik, hogy az emberek között, hanem elsősorban arra, hogy minden egyes emberben is, középen. Ha ketten vagy hárman (vagy többen) „kiformálják” figyelmükkel Krisztus nevét a kölcsönös odaadottságban, akkor ezzel „hívják”, megszólítják és megszólíthatóvá teszik magukat is. Mindegyikük tudatának közepén fölébred az igazi tanú, az Én, a helyettesítő, periférikus, határait védő hétköznapi én helyett. Akkor nincs többé vita, veszekedés és háború, akkor az emberek valóban együtt vannak. Akkor hull az „első igazság szerint” az emberek lelkébe.

Joel próféta bizonyosan sokkal könnyebben tudta hívni az Úr nevét, mint mi ma – tudatilag sokkal közelebb állt hozzá. Mégis, 400 (lehet, hogy 800) évvel Krisztus előtt megjósolta ezt a lehetőséget. Pünkösdkor, viszonylag kis körben, a lehetőség valósággá vált. Jó ideig eltarthat még, amíg az egész emberiség közösen és folyamatosan ünnepli Pünkösdt. Mindnyájan vágyakozunk rá, azok is, akik még csak nem is hallottak róla. Az út nyitva áll. Még mindig.

² R. Steiner: *Was wollte das Goetheanum und was soll die Anthroposophie?* Dornach 22. April 1923. GA 84

³ „Ha magam teszek is bizonyosságot magamról, az én bizonyoságtételem igaz; mert tudom honnan jöttem és hová megyek...” (János 8,14)

⁴ G. Kühlewind: 17. jegyzetfüzet

(https://www.itec.aau.at/%7EElaszlo/Intro/Gyuri_konyvei_hu/17.fuzet_teljes.pdf)